

Звернувшись

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра офтальмології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Едуард БУРЯЧКІВСЬКИЙ
«   » 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ

«ОФТАЛЬМОЛОГІЯ»

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність: 221 «Стоматологія»

Освітньо-професійна програма: Стоматологія

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Стоматологія» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 221 «Стоматологія» галузі знань 22 «Охорона здоров'я», ухваленою Вченою Радою ОНМедУ (протокол № 10 від 27 червня 2024 року).

Розробники:

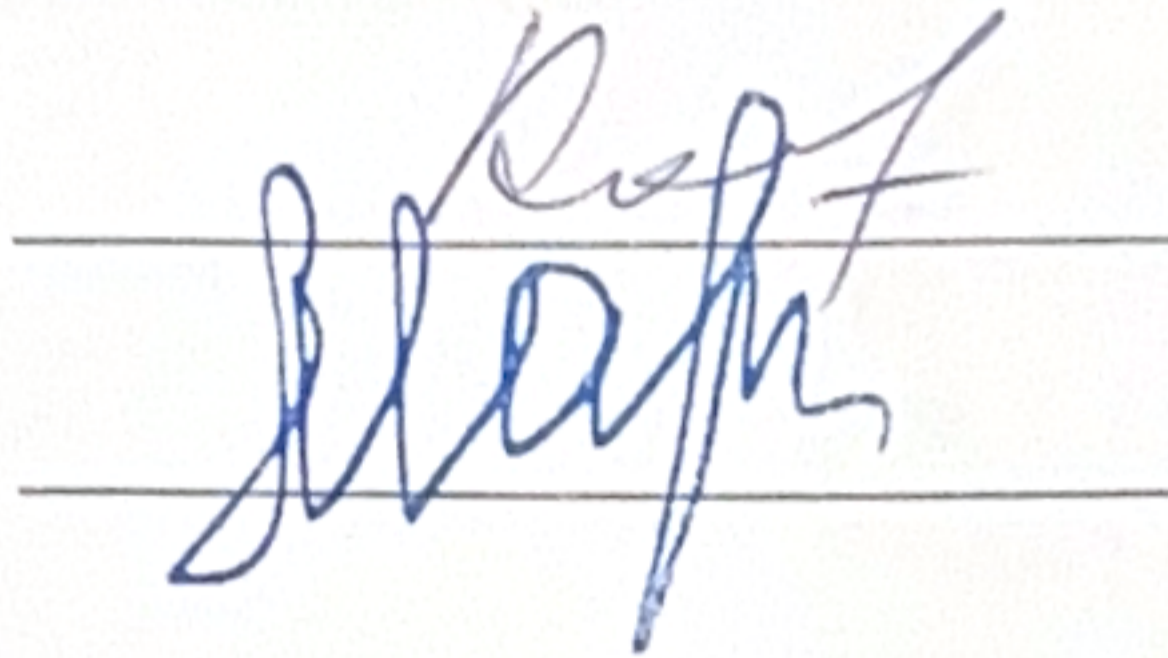
Завідувач кафедри, д.мед.н., проф. Коновалова Н.В.

завуч кафедри, к.мед.н., доц. Єпішева С.М.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри офтальмології

Протокол № 1 від "27" серпня 2024 р.

Завідувач кафедри

Наталія КОНОВАЛОВА

Погоджено із гарантом ОПП

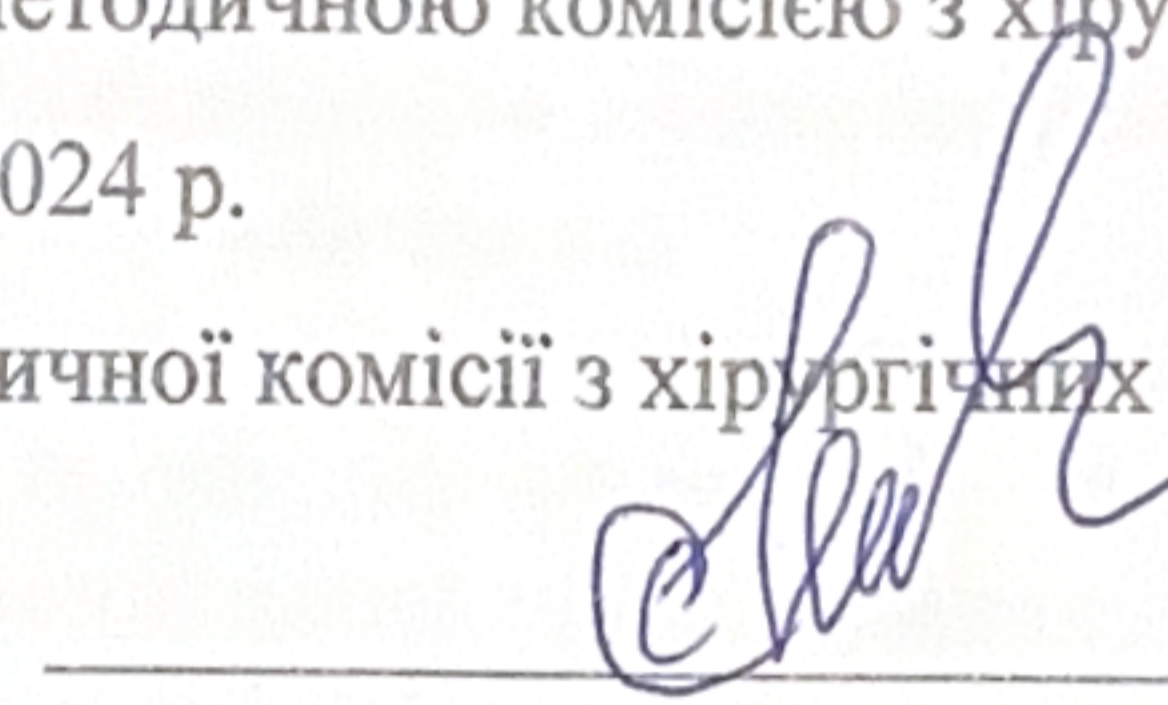

Валерія МАРІЧЕРЕДА

Схвалено предметною цикловою методичною комісією з хірургічних дисциплін ОНМедУ

Протокол № 1 від "30" серпня 2024 р.

Голова предметної циклової методичної комісії з хірургічних дисциплін ОНМедУ

Василь МІЩЕНКО

хірургії з

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри *загальної, дитячої та військової хірургії з курсом урології та ортопедії.*
Протокол № 1 від "4" вересня 2024 р.

Завідувач кафедри

Михайло Кашчальчи
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № ____ від "____" _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____

(підпис)

(_____)
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Загальна кількість:	Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»	<i>Денна форма навчання</i> <i>Обов'язкова дисципліна</i>
Кредитів: 1		<i>Рік підготовки 4</i>
Годин: 30	Спеціальність 221 «Стоматологія»	<i>Семестр VII-VIII</i> <i>Лекції (год.) 4</i>
Змістових модулів: 1	Рівень вищої освіти другий (магістерський)	<i>Семінарські (год.) 0</i> <i>Практичні (год.) 14</i> <i>Лабораторні (год.) 0</i> <i>Самостійна робота (год.) 12</i> <i>у т.ч. індивідуальні завдання (0 год.)</i> <i>Форма підсумкового контролю</i> <i>залік</i>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни компетентності, програмні результати навчання.

Мета: Опанування здобувачем вищої освіти знань і формування елементів професійних компетентностей в галузі офтальмології та удосконалення навичок та компетентностей, набутих при вивченні попередніх дисциплін.

Завдання:

1. Формування систематизованих знань з організації офтальмологічної допомоги.
2. Формування систематизованих знань з огляду офтальмологічного хворого, методів діагностики, лікування та профілактики найбільш розповсюджених офтальмологічних захворювань.
3. Опанування вмінням визначати тактику невідкладної офтальмологічної допомоги, діагностувати травматичні ушкодження органа зору та його придатків та надавати при них першу медичну допомогу.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі і проблеми в галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія», у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог.

– загальних (ЗК):

- ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.
- ЗК9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

– спеціальних (СК):

- СК1. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні данні.
- СК2. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних

досліджень.

СК3. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.

СК7. Спроможність визначати тактику ведення пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини та щелепнолицевої області з супутніми соматичними захворюваннями.

СК8. Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції.

СК14. Спроможність ведення нормативної медичної документації.

СК16. Спроможність до організації і проведення реабілітаційних заходів та догляду у пацієнтів із захворюваннями органів ротової порожнини та ЩЛЮ.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 2. Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу

(за списком 5).

ПРН 3. Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні) за переліком 5, пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини і щелепно-лицевої області для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).

ПРН 4. Визначати остаточний клінічний діагноз дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1).

ПРН 5. Встановлювати діагноз невідкладних станів за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, у лікувальній установі), в умовах надзвичайної ситуації, воєнного стану, нестачі інформації та обмеженого часу (за списком 4)

ПРН 10. Визначати тактику ведення стоматологічного пацієнта при соматичній патології (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами

ПРН 10. Визначати тактику ведення стоматологічного пацієнта при соматичній патології (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами

ПРН 13. Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, використовуючи рекомендовані алгоритми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу (за списком 4).

ПРН 21. Виконувати медичні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних +верств населення та в різних умовах (за списком 6).

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

– **знати:**

- методику та особливості обстеження хворого з офтальмопатологією;
- клініку, діагностику та лікування гнійно-запальних захворювань придатків органа зору, кон'юнктиви та рогівки;
- діагностику запальних захворювань судинної оболонки ока, клінічні прояви, диференційну діагностику, особливості лікування;
- тактику при виявленні глаукоми, клінічні прояви різних стадій, їх діагностику, заходи проведення консервативного та хірургічного лікування.

– **вміти:**

- проводити збір анамнезу та об'єктивне обстеження офтальмологічного хворого;
- діагностувати різноманітні запальні та незапальні процеси органа зору та його придатків;
- вибирати відповідну консервативну тактику для різних стадій розвитку запалень органа зору та його придатків;
- надавати першу медичну допомогу при різноманітних травматичних пошкодженнях органа зору та його придатків.

3. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. РЕФРАКЦІЯ ТА АКОМОДАЦІЯ ОКА.

Поняття про фізичну рефракцію ока і вікова динаміка її розвитку. Об'єктивні і суб'єктивні методи визначення клінічної рефракції. Залежність клінічної рефракції від заломлюючої сили оптичних середовищ та довжини вісі ока. Характеристика клінічної рефракції та її різновиди: еметропія, міопія, гіперметропія. Методи дослідження. Поняття про співрозмірну і неспіврозмірну клінічну рефракцію (еметропія, аметропія, анізетропія). Вікова характеристика та питома вага різних видів рефракції.

Еметропія, її клінічна характеристика, поширення, методи визначення.

Гіперметропія (далекозорість). Вікова динаміка, поширення. Особливості оптичної корекції гіперметропії.

Міопія (короткозорість). Характеристика, вікова динаміка і поширення. Вроджена і прогресуюча міопія. Зміни в оболонках ока під час прогресуючої міопії. Патогенез, класифікація, роль несприятливих факторів. Принципи медикаментозного та хірургічного лікування. Профілактика.

Акомодація. Зміни акомодації, пов'язані з віком. Спазм і параліч акомодації, їх причини. Пресбіопія і її корекція залежно від вихідної клінічної рефракції та віку.

Тема 2. ЗАХВОРЮВАННЯ ПОВІК, СЛІЗНИХ ОРГАНІВ, КОН'ЮНКТИВИ

Блефарити, ячмінь, халязіон, абсцес, флегмона повіки. Птоз, лагофтальм. Вроджені аномалії (колобома повік, анкілоблефарон, заворот, виворіт повік, епікантус, птоз). Захворювання повік, спричинені демодекозом (особливості клінічної картини, діагностика, лікування та профілактика).

Дакріoadеніт. Етіологія, клініка, методи діагностики, перебіг, ускладнення. Принципи лікування. Синдром Сьєгрена (синдром "сухого" ока під час ураження слізних та інших екзокринних залоз). Патогенез, стадії клінічного перебігу, наслідки. Методи діагностики та терапії.

Дакріоцистит новонароджених. Клінічні ознаки, причини і час появи. Методи діагностики та лікування, можливі ускладнення.

Дакріоцистит гострий (флегмона слізного міхура). Клініка, перебіг, наслідки. Принципи лікування і профілактики.

Кон'юнктивіти. Гострий кон'юнктивіт, скарги, виділення, вигляд кон'юнктиви, кон'юнктивальна ін'єкція очного яблука і відміна від перикорнеальної. Етіологія. Методи лікування.

Гонобленорея новонароджених і дорослих. Її профілактика та лікування. Наслідки. Лікування загальне і місцеве.

Вірусні кон'юнктивіти (герпесвірусні, аденовірусні). Особливості діагностики та лікування.

Травми придаткового апарату органа зору. Травми кон'юнктиви.

Тема 3. ЗАХВОРЮВАННЯ РОГІВКИ. ДІАГНОСТИКА, ЛІКУВАННЯ.

Кератити екзогенного походження. Інфекційні кератити бактеріального походження. Виразка рогівки. Повзуча виразка рогівки. Клініка, перебіг, наслідки.

Кератити вірусної етіології. Аденовірусний кератокон'юнктивіт. Клініка. Перебіг. Лікування місцеве і загальне.

Кератити ендogenousного походження. Інфекційні кератити. Кератит при вродженому сифілісі (паренхіматозний). Клініка. Наслідки. Причини виникнення.

Туберкульозні кератити. Гематогенний туберкульозний кератит. Патогенез. Клініка. Лікування.

Нейропаралітичний кератит під час ураження трійчастого нерва. Герпетичний кератит. Клініка різних форм. Перебіг. Наслідки. Лікування.

Грибкові ураження рогівки. Клініка, перебіг, особливості діагностики. Специфічні методи лікування.

Авітамінозні кератити. Ураження рогівки при авітамінозі А. Прексероз. Ксероз рогівки. Кератомаліяція. Клініка. Перебіг. Лікування. Профілактика.

Дистрофії рогівки. Причини виникнення, особливості клініки та лікування.

Травматичні пошкодження рогівки.

Тема 4. ЗАХВОРЮВАННЯ СУДИННОЇ ОБОЛОНКИ. ДІАГНОСТИКА, ЛІКУВАННЯ.

Запалення судинного тракту (увеїт). Класифікація увеїту за перебігом, локалізацією, клініко-морфологічною картиною, етіологією, імунологічним статусом. Основні клінічні ознаки увеїтів (іридоцикліту, хоріоїдиту, панувеїту). Лікування переднього і заднього увеїту залежно від етіології та характеру процесу. Наслідки. Профілактика.

Аномалії розвитку судинної оболонки (колобома райдужки, колобома війкового тіла, колобома хоріоїдеї, аніридія, полікорія, хоріодермія, альбінізм, залишкова зінична мембрана).

Травми судинної оболонки. Гифема.

Тема 5. ПАТОЛОГІЯ КРИШТАЛИКА.

Катаракта вроджена та набута (стареча, вторинна, ускладнена, травматична), її розвиток, патогенез, класифікація. Ознаки зрілості катаракти. Методи лікування. Показання до операції.

Афакія, методи корекції.

Катаракта вроджена (клініка, діагностика, лікування). Аномалії розвитку кришталика.

Набута патологія скловидного тіла (крововилив, деструкція). Діагностика, сучасні методи лікування.

Тема 6. ГЛАУКОМА. МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ВНУТРІШНЬООЧНОГО ТИСКУ.

Класифікація. Відкритокутова та закритокутова глаукома (діагностика, клінічний перебіг). Гострий напад глаукоми. Диференціальна діагностика з гострим іридоциклітом. Лікування. Показання і строки хірургічного лікування. Режим хворого на глаукому. Диспансеризація.

Вроджена глаукома (етіологія, патогенез), особливості клініки та лікування.

Вторинна глаукома, клінічні форми, принципи діагностики та лікування.

Сліпота внаслідок глаукоми. Профілактика, методи ранньої діагностики глаукоми.

Тема 7. РАПТОВЕ ЗНИЖЕННЯ ЗОРУ. ЗАХВОРЮВАННЯ СІТКІВКИ ТА ЗОРОВОГО НЕРВУ.

Гостра непрохідність центральної вени сітківки та її гілок. Клініка, діагностика, лікування. Невідкладна допомога. Прогноз, наслідки. Емболія центральної артерії сітківки, особливості клінічного перебігу, діагностика, лікування, надання невідкладної допомоги, наслідки.

Відшарування сітківки. Етіологія, патогенез, особливості офтальмологічної картини. Строки і методи оперативних втручань. Використання сучасних методів лікування. Роль фото- і лазер- коагуляції у профілактиці та лікуванні відшарування сітківки. Наслідки.

Новоутворення сітківки. Особливості клінічного перебігу, офтальмоскопічної картини ретинобластом. Сучасні методи діагностики та лікування.

Запалення зорового нерва (неврит). Папіліт і ретробульбарний неврит (етіологія, клініка), особливості діагностики. Невідкладна допомога. Принципи лікування. Наслідки.

Застійний диск зорового нерва. Причини розвитку, стадії розвитку. Особливості кожної стадії. Диференційна діагностика з невритами зорового нерва. Особливості лікування.

ЗАЛІК.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		лекції	семінари	практичні	лабораторні	СРЗ
Тема 1. Рефракція та акомодация ока	3	-	-	2	-	1
Тема 2. Захворювання повік, слізних органів, кон'юнктиви	4,5	0,5	-	2	-	2
Тема 3. Захворювання рогівки. Діагностика, лікування.	4,5	0,5	-	2	-	2
Тема 4. Захворювання судинної оболонки. Діагностика, лікування.	5	1,0	-	2	-	2
Тема 5. Патологія кришталика.	3,5	0,5	-	2	-	1
Тема 6. Глаукома. Методи дослідження ВОТ.	4,5	0,5	-	2	-	2
Тема 7. Раптове зниження зору. Захворювання сітківки та зорового нерву.	5	1,0	-	2	-	2

Залік	-	-	-	-	-	-
Усього годин	30	4	-	14		12

5. Теми лекційних / семінарських / практичних / лабораторних занять

5.1. Теми лекційних занять

№	Назва теми	Кількість годин
1	„Червоне око”. (Діагностика та невідкладна допомога, профілактика запалення повік, слъзових органів, кон'юнктиви (ячмінь, абсцес повік, дакріоцистит, кон'юнктивіт). Запальні захворювання рогівки та судинного тракту (кератит, увеїт, енд офтальміт, панофтальміт). Діагностика та лікування, профілактика).	2
2	Поступове та раптове зниження зору. (Глаукоми. Механізми регуляції, методи дослідження внутрішньоочного тиску. Класифікація, клініка та лікування глаукоми. Катаракта: вроджена, набута (травматична, ускладнена, вторинна, стареча). Захворювання сітківки та зорового нерва. Новоутворення очного яблука. Зміни органа зору при загальних захворюваннях. Діагностика, лікування, профілактика).	2
	Разом	4

5.2. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені.

5.3. Теми практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Рефракція та акомодация ока.	2
2	Тема 2. Захворювання повік, слізних органів, кон'юнктиви	2
3	Тема 3. Захворювання рогівки. Діагностика, лікування.	2
4	Тема 4. Захворювання судинної оболонки. Діагностика, лікування.	2
5	Тема 5. Патологія кришталика.	2
6	Тема 6. Глаукома. Методи дослідження ВОТ.	2
7	Тема 7. Раптове зниження зору. Захворювання сітківки та зорового нерву.	2
	Залік	-
	Разом	14

5.4. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

№	Назва теми / види завдань	Кількість годин
1	Трахома.	2
2	Індивідуальні завдання - підготовка до практичних занять - теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	
	1. Визначати клінічну рефракцію (тема 1)	4
	2. Визначати слюзопродукцію (тема 2)	1
	3. Визначати прохідність слізних шляхів та проводити інтерпретацію змін (тема 2)	1
	4. Визначати війкову чутливість (тема 4)	2
	5. Визначити внутрішньоочний тиск пальпаторно (тема 6)	2
	Разом	12

7. Методи навчання

У процесі проведення лекційних та практичних занять будуть використані наступні методи:

- *Словесні*: лекції (проблемні, лекції з аналізом конкретних ситуацій), пояснення, дискусія, обговорення клінічних ситуацій.

- *Наочні*: ілюстрації (у т. ч. мультимедійні презентації), демонстрації, метод безпосереднього спостереження.

- *Практичні*: розв'язання клінічних завдань; виконання індивідуальних завдань.

Практичні заняття: бесіда, вирішення клінічних ситуаційних задач, відпрацювання навичок огляду пацієнта.

Під час практичних занять велика частина часу (не менше 60%) повинна відводитися роботі з хворими. Залишок часу - на аналіз і спільне обговорення результатів самостійної роботи здобувача вищої освіти з корекцією помилок.

Самостійна і індивідуальна робота при вивченні навчальної дисципліни забезпечується методичними розробками з самостійної роботи здобувача вищої освіти, наочними засобами навчання (презентації, навчальні фільми), інформаційним ресурсом кафедри, алгоритмами виконання практичних вмінь, алгоритмами само- і взаємоконтролю знань і вмінь, тестовими завданнями типу «Крок-2» до кожного заняття. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, перевіряється під час практичних занять.

8. Форми контролю та методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Поточний контроль:

1. Оцінювання теоретичних знань з теми заняття:

методи: опитування, вирішення ситуаційної клінічної задачі;

максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.

2. Оцінка практичних навичок та маніпуляцій з теми заняття:

методи: оцінювання правильності виконання практичних навичок, ділова гра.

максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.

Оцінка за одне практичне заняття є середньоарифметичною за всіма складовими і може мати лише цілу величину (5, 4, 3, 2), яка округлюється за методом статистики.

Критерії поточного оцінювання на семінарському занятті

Оцінка	Структура оцінки поточної навчальної діяльності одного семінарського заняття
Відмінно «5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, приймає активну участь в рольовій грі, впевнено демонструє практичні навички під час виконання лікарських маніпуляцій на фантомі, інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
Добре «4»	Здобувач добре володіє матеріалом, приймає участь в рольовій грі, демонструє практичні навички під час виконання лікарських маніпуляцій на фантомі, інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
Задовільно «3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено приймає участь в рольовій грі, демонструє практичні навички під час виконання лікарських маніпуляцій на фантомі, інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з суттєвими помилками.
Незадовільно «2»	Здобувач не володіє матеріалом, не приймає участь в рольовій грі, не демонструє практичні навички під час виконання лікарських маніпуляцій на фантомі, інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень.

Підсумковий контроль: залік.

Залік виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях, виконав та захистив індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

Залік здійснюється: на останньому занятті до початку екзаменаційної сесії - при стрічковій системі навчання, на останньому занятті – при цикловій системі навчання. Оцінка за залік є середньоарифметичною за всіма складовими за традиційною чотирибальною шкалою і має величину, яка округлюється за методом статистики з двома десятковими знаками після коми.

9. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Отриманий середній бал за навчальну дисципліну для здобувачів, які успішно опанували робочу програму навчальної дисципліни, конвертується з традиційної чотирибальної шкали у бали за 200-бальною шкалою, як наведено у таблиці:

Таблиця конвертації традиційної оцінки у багатобальну шкалу

Традиційна чотирибальна шкала	Багатобальна 200-бальна шкала
Відмінно («5»)	185 – 200
Добре («4»)	151 – 184
Задовільно («3»)	120 – 150
Незадовільно («2»)	Нижче 120

Багатобальна шкала (200-бальна шкала) характеризує фактичну успішність кожного здобувача із засвоєння освітньої компоненти. Конвертація традиційної оцінки (середній бал за навчальну дисципліну) в 200-бальну виконується інформаційно-технічним відділом Університету.

Відповідно до отриманих балів за 200-бальною шкалою, досягнення здобувачів оцінюються за рейтинговою шкалою ECTS. Подальше ранжування за рейтинговою шкалою ECTS дозволяє оцінити досягнення здобувачів з освітньої компоненти, які навчаються на одному курсі однієї спеціальності, відповідно до отриманих ними балів.

Шкала ECTS є відносно-порівняльною рейтинговою, яка встановлює належність здобувача до групи кращих чи гірших серед референтної групи однокурсників (факультет, спеціальність). Оцінка «А» за шкалою ECTS не може дорівнювати оцінці «відмінно», а оцінка «В» – оцінці «добре» тощо. При конвертації з багатобальної шкали межі оцінок «А», «В», «С», «D», «Е» за шкалою ECTS не співпадають з межами оцінок «5», «4», «3» за традиційною шкалою. Здобувачі, які одержали оцінки «FX» та «F» («2») не вносяться до списку здобувачів, що ранжуються. Оцінка «FX» виставляється здобувачам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але яким не зарахований підсумковий контроль. Оцінка «F» виставляється здобувачам, які відвідали усі заняття з дисципліни, але не набрали середнього балу (3,00) за поточну навчальну діяльність і не допущені до підсумкового контролю.

Здобувачі, які навчаються на одному курсі (однієї спеціальності), на підставі кількості балів, набраних з дисципліни, ранжуються за шкалою ECTS таким чином:

Конвертація традиційної оцінки з дисципліни та суми балів за шкалою ECTS

Оцінка за шкалою ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10% здобувачів
B	Наступні 25% здобувачів
C	Наступні 30% здобувачів
D	Наступні 25% здобувачів
E	Наступні 10% здобувачів

10. Методичне забезпечення

Викладання навчальної дисципліни **на лекціях** забезпечується методичними розробками кожної лекції, виданими текстами лекцій, наочними засобами навчання для кожної лекції (презентації, навчальні фільми), інформаційним ресурсом кафедри.

Викладання навчальної дисципліни **на практичних заняттях** забезпечується методичними розробками кожного практичного заняття, наочними засобами навчання для кожного заняття (презентації, навчальні фільми), наборами діагностично-лікувальних інструментів, інформаційним ресурсом кафедр, тематикою самостійних і індивідуальних завдань для кожного завдання, алгоритмами виконання практичних вмінь і структурованими алгоритмами контролю вмінь, тестовими завданнями типу «Крок-2» до кожного заняття.

Самостійна і індивідуальна робота при вивченні навчальної дисципліни забезпечується методичними розробками з самостійної роботи здобувача вищої освіти, наочними засобами навчання (презентації, навчальні фільми), інформаційним ресурсом кафедр, алгоритмами виконання практичних вмінь, тестовими завданнями типу «Крок-2» до кожного заняття.

11. Рекомендована література

Основна:

1. Офтальмологія: підручник / В.М. Сакович, В.М. Сердюк, Д.Г. Жабоедов, Р.Л. Скрипник та ін.; за ред. Д.Г. Жабоедова, В.М. Сердюка, Р.Л. Скрипник. – К. : ВСВ «Медицина», 2022. – 128 с. + 16 с. вкл.
2. Практичні навички з офтальмології для здобувачів вищої освіти медичного та стоматологічного факультетів : навч.-метод. розробка / Л. В. Венгер, С. М. Єпішева, А. А.

- Терещенко. Одеса : видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2022. – 44 с. ISBN 978-617-7790-28-9 див. URI: <https://repo.odmu.edu.ua:443/xmlui/handle/123456789/11748>
3. Клінічні задачі та тести з офтальмології для здобувачів вищої освіти медичного та стоматологічного факультетів: навч.-метод. розробка / Л. В. Венгер, С. М. Єпішева, А. А. Терещенко. Одеса : видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2022. – 74 с. ISBN 978-617-7790-26-5 див. URI: <https://repo.odmu.edu.ua:443/xmlui/handle/123456789/11749>
4. Офтальмологія: Курація та написання історії хвороби пацієнта з офтальмологічною патологією для здобувачів вищої освіти медичних факультетів : навч.-метод. розробка / Л. В. Венгер, С. М. Єпішева, О. В. Іваницька, А. А. Терещенко. Одеса : видавець Букаєв Вадим Вікторович. 2023. 40 с. - ISBN 978-617-7790-24-1 див. URI: <https://repo.odmu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/12841>
5. Офтальмологія: підручник / Г.Д. Жабоедов, Р.Л. Скрипник, О.А. Кіча та ін., за ред. Д.Г. Жабоедова, Р.Л. Скрипник. – К. : ВСВ «Медицина», 2018. – 296 с. + 28 с. кольор. вкл.

Додаткова:

1. Офтальмологія : підручник / Г. Д. Жабоедов, Р. Л. Скрипник, Т. В. Баран та ін.; за ред. чл.-кор. НАМН України, проф. Г. Д. Жабоедова, д-ра мед. наук, проф. Р. Л. Скрипник. – К. : ВСВ „Медицина”, 2011. – 424 с.
2. Офтальмологічна допомога в Україні за роки незалежності / Моїсеєнко Р.О., Голубчиков М.В., Михальчук В.М., Риков С.О. та інші (всього 35 осіб) // Аналітично-статистичний довідник - Кропивницький: «Поліум», 2019. – 328 с.
3. Г. Ю. Венгер, А. М. Солдатова, Л. В. Венгер. Офтальмологія. Курс лекцій. – Одеса: Одеський медуніверситет, 2010.- 180 с.
4. Будова зорової системи людини: навчальний посібник / В. В. Віт. 3-є видання. - Одеса: Астропринт, 2018. - 664 с. : іл.
5. “Патологія ока, його придатків та орбіти” Том 1, 2. : монографія / В.В. Віт. – Одеса: Астропринт, 2019. -1866 с.
6. И.Л. Ферфильфайн Лекарственные средства в офтальмологии. Побочные действия на глаза лекарств общемедицинской практики.: справочник / И.Л. Ферфильфайн, С.А. Рыков. . – К.: ООО „Макрос”, 2008. – 280 с.
7. Офтальмологія : практикум / Г. Д. Жабоедов, В. В. Кіреєв; за ред. чл.-кор. НАМН України, проф. Г. Д. Жабоедова, - К. : ВСВ „Медицина”, 2013. - 280 с.

12. Електронні інформаційні ресурси

1. Електронний сайт бібліотеки ОНМедУ <https://info.odmu.edu.ua/chair/ophthalmology/>
2. Інституціональний Репозиторій Одеського національного медичного університету <https://repo.odmu.edu.ua/xmlui/>
3. Національна наукова медична бібліотека України <http://library.gov.ua/>
4. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>
5. Електронна база наукових публікацій Національної медичної бібліотеки Національного інституту здоров'я США; https://library.gov.ua/svitovi-e-resursy/dir_category/general/
6. Освітній портал НМУ імені О. О. Богомольця <http://nmuofficial.com/zagalni-vidomosti/biblioteky/>
7. Онлайн платформа доказових клінічних протоколів МОЗ України <https://guidelines.moz.gov.ua/documents>